

มาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	รหัสกระบวนการ EHA 4002
		แก้ไขครั้งที่ 2 : กันยายน 2559
		วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2559
	ผู้จัดทำ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	จำนวนหน้า : 8 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การสำรวจรวบรวมข้อมูลจำนวนแหล่งกำเนิด/อัตราการเกิดและปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ พร้อมจัดทำทะเบียนสถานบริการ การสาธารณสุขภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินความพร้อม ความเป็นไปได้ในการจัดระบบบริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการจัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท. จัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ มาตรฐาน และวิธีการ เพื่อใช้สำหรับการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ติดตาม ควบคุมกำกับบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่น และมาตรฐานที่กำหนด และวิเคราะห์ประเมินผลกระบวนการจัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

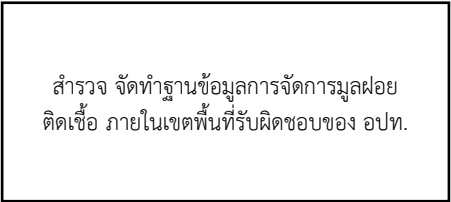
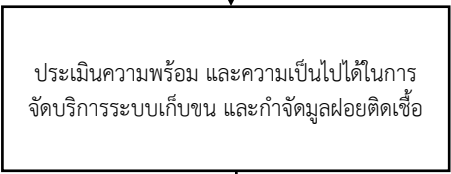
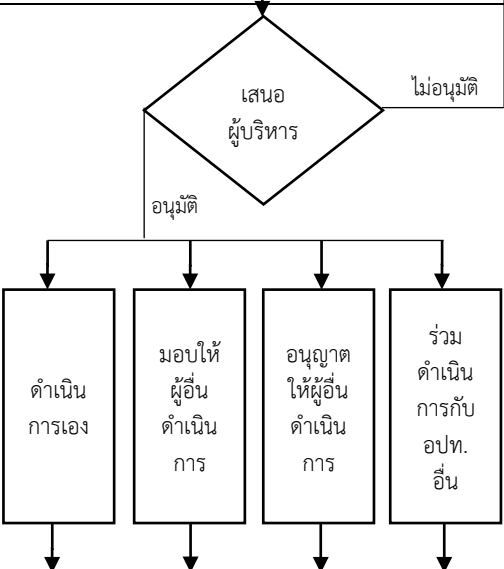
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

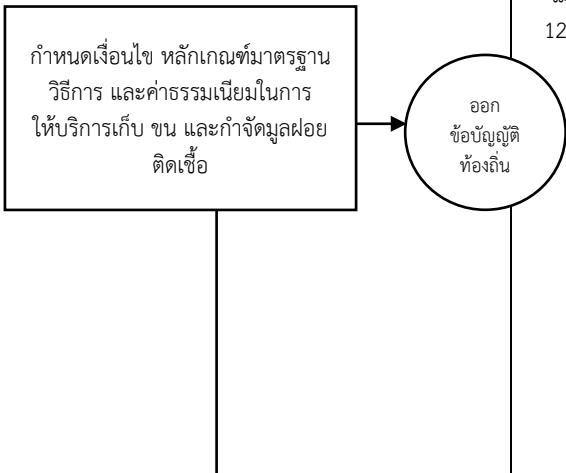
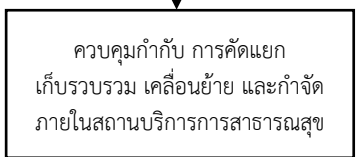
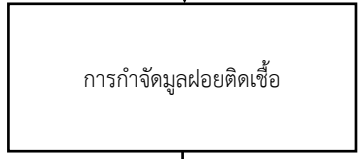
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. เอกสารอ้างอิง

1. กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 133 ตอนที่ 86ก. หน้า26-32 (ลงวันที่ 30 กันยายน 2559), 2559.
2. กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 119 ตอนที่ 86 ก. หน้า 1-16 (ลงวันที่ 5 กันยายน 2545), 2545.
3. กรมอนามัย ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข. คู่มือแนวทางการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจัดการมูลฝอย สำหรับหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานตามกฎหมายการสาธารณสุขตามกฎหมายการสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556.
4. กรมอนามัย สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม. คู่มือแนวทางการพัฒนาสถานบริการการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: (ม.ป.พ.), 2558.
5. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 109 ตอนที่ 38, หน้า 27-52 (ลงวันที่ 5 เมษายน 2535), 2535.
6. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124 ตอนที่ 28 ก. หน้า 1-5 (ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2550), 2550.
7. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 166 ตอนที่ 114ก. หน้า 48-66 (ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542), 2542.
8. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 70 ตอนที่ 14, หน้า 222 (ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2496), 2496.

5. แผนภูมิการทำงาน

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำ การ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ระยะเตรียมการ					
1.		ไม่เกิน 15 วัน	1. โดยมีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ 6.1(1) 2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและคณะทำงาน	มีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหรือหนังสือมอบหมายผู้รับผิดชอบที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานคุณภาพงานและคณะทำงาน	นายกเทศมนตรี
ระยะดำเนินการ					
2.		ไม่เกิน 30 วัน	ฐานข้อมูลครอบคลุมประเด็น ดังนี้ 1. จำนวนแหล่งกำเนิด 2. ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ 3. วิธีการเก็บขน และกำจัด 4. ทะเบียนสถานบริการการสาธารณสุขและแหล่งกำเนิดอื่นๆ ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท.	ฐานข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท.	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
3.		ไม่เกิน 15 วัน	ประเมินความพร้อมและความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	เอกสารการประเมินความพร้อมและความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
4.		ไม่เกิน 30 วัน	มีการเสนอรูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อตามหลักเกณฑ์ มาตรฐาน และกฎหมายกำหนด	รูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
5.		ไม่เกิน 120 วัน	1. กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ มาตรฐาน และวิธีการในการ ให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ติดเชื้อ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการ กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และ ประกาศกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง 2. กำหนดค่าธรรมเนียมในการ ให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ติดเชื้อ ตามกฎกระทรวงกำหนด อัตราค่าธรรมเนียมการออก ใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่ง ปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559	ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน และ ค่าธรรมเนียมการ ให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ติดเชื้อ	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย
6.		ไม่เกิน 30 วัน	1. การควบคุมกำกับ การคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัด ภายในสถานบริการการสาธารณสุข ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการ กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และ ประกาศกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง 2. การควบคุมกำกับให้ผู้ปฏิบัติงาน คัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายในสถานบริการ สาธารณสุข ต้องผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรการป้องกันและระงับการ แพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจาก มูลฝอยติดเชื้อ	เอกสารการ ดำเนินงานควบคุม กำกับ การ ดำเนินการคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และ กำจัดภายในสถาน บริการการ สาธารณสุขในเขต พื้นที่รับผิดชอบ ของ อปท.	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย
7.		ไม่เกิน 30 วัน	1. การเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้อง ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือตาม กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอย ติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และประกาศ กระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง 2. ผู้ปฏิบัติงานผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรการป้องกันและระงับการ แพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจาก มูลฝอยติดเชื้อ	เอกสารการ ดำเนินงานเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อ	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย
8.		ไม่เกิน 30 วัน	1. การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ต้อง ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือตาม กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอย ติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และประกาศ กระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง 2. ผู้ปฏิบัติงานผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรการป้องกันและระงับการ แพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจาก มูลฝอยติดเชื้อ	เอกสารการ ดำเนินงานกำจัด มูลฝอยติดเชื้อ	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำ การ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ระยะติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์					
9.	เฝ้าระวังผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก การคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายในสถานบริการการ สาธารณสุข และกระบวนการ จัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย	ไม่เกิน 30 วัน	เฝ้าระวังผลกระทบโดยมีระบบการ แจ้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินงาน และการตรวจสอบ คุณภาพสิ่งแวดล้อม	เอกสารการแจ้ง ผลกระทบฯ และ เอกสารผลการ ตรวจสอบคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย
10.	ประเมินผลการควบคุมกำกับการคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายใน สถานบริการการสาธารณสุข และกระบวนการ จัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	ไม่เกิน 15 วัน	ประเมินผลกระทบกระบวนการฯ โดยการ วิเคราะห์ประสิทธิภาพการคัดแยก เก็บขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	เอกสารผลการ ประเมิน กระบวนการ จัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ติดเชื้อ	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย
11.	ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงาน	ไม่เกิน 30 วัน	พัฒนาการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพตามผลการวิเคราะห์ การดำเนินการคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายในสถาน บริการการสาธารณสุข และ กระบวนการจัดบริการเก็บ ขน และ กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	เอกสารการพัฒนา กระบวนการ ควบคุมกำกับการ คัดแยก เก็บ รวบรวม เคลื่อนย้าย และ กำจัดภายในสถาน บริการการ สาธารณสุข และ กระบวนการ จัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ติดเชื้อ	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย

6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 ระยะเตรียมการ

1. กำหนดผู้รับผิดชอบ

1.1 การกำหนดผู้รับผิดชอบ

กรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ผู้อื่นดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วน ท้องถิ่นตามมาตรา 18 วรรคสอง และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา 19 แล้วแต่กรณี ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในการเก็บและหรือขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บและหรือขนมูลฝอยติดเชื้อ อย่างน้อยหนึ่งคน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ในด้านสาธารณสุข สุขาภิบาล ชีววิทยา และวิทยาศาสตร์การแพทย์ ด้านใดด้านหนึ่ง

(2) ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ อย่างน้อยสองคน โดยคนหนึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดใน (1) ส่วนอีกคนหนึ่งต้องมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ในด้านสุขาภิบาล วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม และวิศวกรรมเครื่องกล ด้านใดด้านหนึ่ง

(3) ในกรณีที่มีการดำเนินการทั้ง (1) และ (2) จะจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ อย่างน้อยสองคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (2) ก็ได้

และในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการเองแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตน อย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (2) ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์หรือสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ด้านใดด้านหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บ ขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อมัน

ราชการส่วนท้องถิ่นสองแห่งหรือหลายแห่งที่อยู่ใกล้เคียงกันอาจดำเนินการร่วมกัน ในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง อย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (2) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์หรือสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ด้านใดด้านหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อร่วมกันก็ได้

เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตาม (1) (2) และ (3) อาจแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวก็ได้

2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและคณะทำงานในการดำเนินการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

6.2 ระยะดำเนินการ

2. สำรวจ จัดทำฐานข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์มูลฝอยติดเชื้อ ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท. โดยมีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

2.1 สถานการณ์การจัดการในปัจจุบัน

2.2 จำนวนแหล่งกำเนิด

2.3 ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อแบ่งออกเป็นแต่ละแหล่งกำเนิด โดยจัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

2.4 วิธีการกำจัด

2.5 ทะเบียนสถานบริการสาธารณสุขและแหล่งกำเนิดอื่นๆ ที่เป็นปัจจุบัน

3. ประเมินความพร้อม และความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

นำข้อมูลที่ได้จากฐานข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อประเมินความพร้อม ชัดความสามารถศักยภาพทางด้านบุคลากร องค์ความรู้ งบประมาณ ข้อจำกัด อุปสรรค ตลอดจนความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่และบริบทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

4. เสนอผู้บริหารตัดสินใจ

การตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น ในการจัดให้มีระบบบริการ เก็บขน บำบัดหรือกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยไม่เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อชุมชน ต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ ตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตัดสินใจเลือกรูปแบบใดหนึ่งใน 4 รูปแบบ ได้แก่

4.1 อปท. ดำเนินการเอง

4.2 อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการต้องมีหนังสือมอบอำนาจจากราชการส่วนท้องถิ่น

4.3 อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการโดยทำเป็นธุรกิจต้องออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการ

4.4 ร่วมดำเนินการกับ อปท. อันต้องจัดทำข้อตกลงการดำเนินการร่วมกัน (MOU)

5. กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์มาตรฐาน วิธีการ และค่าธรรมเนียมในการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยราชการส่วนท้องถิ่นต้องออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

ราชการส่วนท้องถิ่นต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อเป็นการกำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์มาตรฐาน วิธีการในการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ของ อปท. ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และประกาศกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง และอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559

6. ควบคุมกำกับกับการคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายในสถานบริการสาธารณสุข

มีการควบคุมกำกับกับการคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายในสถานบริการสาธารณสุข ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ อปท. ให้เป็นไปตามมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และประกาศกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง

7. การเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ

การดำเนินการเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อของราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบหรืออนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการแทน ต้องดำเนินการและควบคุมให้มีการดำเนินการอย่างถูกสุขลักษณะและเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และประกาศกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

7.1 มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บและหรือขน

ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

7.2 สุขลักษณะยานพาหนะ

- มียานพาหนะเป็นการเฉพาะ มีความสะอาดความถี่ตามมองเห็นชัดเจนปิดไว้ภายนอกตัวถังทั้ง 2 ด้านว่า “ใช้เฉพาะขนมูลฝอยติดเชื้อเท่านั้น”

- ตัวถังยานพาหนะปิดทึบ ผ้นบุด้วยวัสดุทนทาน พื้นและผนังเรียบ ทำความสะอาดง่าย ไม่รั่วซึม

- กรณีขนมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวมที่เก็บไว้นานเกิน 7 วัน ตัวถังต้องควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ 10

°C หรือต่ำกว่าพร้อมมีเทอร์โมมิเตอร์วัดอุณหภูมิภายในตัวถัง

- มีสถานที่จอดเก็บยานพาหนะไว้เป็นการเฉพาะ

7.3 การดำเนินการขน

- ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง ไม่โยน หรือลากภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

- มีการระบุสถานที่ที่นำมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด

- มีการใช้งานเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ

- มีอุปกรณ์ หรือเครื่องมือสำหรับกรณีเกิดการตกหล่น หรือรั่วไหลของมูลฝอยติดเชื้อ

- มีเครื่องมือสื่อสารสำหรับใช้ติดต่อแจ้งเหตุ กรณีฉุกเฉิน

- มีการทำความสะอาดรถขน และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และมีการฆ่าเชื้อโรคเป็นประจำ

สม่ำเสมอ

7.4 ผู้ปฏิบัติงาน

- ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอย

ติดเชื้อ

- สวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ ถุงมือยางหนา ผ้าปิดปากและ

จมูก รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ทุกครั้งขณะปฏิบัติงาน

- มีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยมีการตรวจโรคที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินงานมูล

ฝอยติดเชื้อ เช่น ไวรัสตับอักเสบบี ไวรัสตับอักเสบบีซี วัณโรค เอชไอวี เป็นต้น

8. การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

การดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบหรืออนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการแทน ต้องดำเนินการและควบคุมให้มีการดำเนินการอย่างถูกสุขลักษณะและเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และประกาศกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

8.1 มีผู้รับผิดชอบในการกำจัด

ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

8.2 มีสถานที่เก็บกักมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อรอกำจัด

- เป็นห้องหรืออาคารเฉพาะแยกจากอาคารอื่น และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อไป

กำจัด

- พื้นและผนังเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย และมีการป้องกันสัตว์และแมลงนำโรค
- มีขนาดที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อย 2 วัน
- มีระบบป้องกันบุคคลทั่วไปไม่ให้สามารถที่จะเข้าไปในเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้
- มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย
- มีข้อความบนกำแพงเตือนขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ”

ไว้หน้าห้องหรืออาคาร

- กรณีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้นานเกิน 7 วัน ห้องหรืออาคารต้องสามารถควบคุม

อุณหภูมิให้อยู่ที่ 10 °C หรือต่ำกว่า

8.3 การดำเนินการกำจัด

- มีการใช้เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ
- กำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ขนจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการ

การสาธารณสุข

- กรณีใช้เตาเผาในการกำจัด ต้องใช้เตาเผาที่มี 2 ห้องเผา คือห้องเผามูลฝอยติดเชื้อ และห้องเผาควัน โดยห้องเผามูลฝอยติดเชื้อเผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 760 °C และห้องเผาควันเผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 1000 °C และต้องมีระบบบำบัดมลพิษอากาศเสียที่ปล่อยออกจากปล่องของเตาเผา พร้อมตรวจวัดผลคุณภาพอากาศตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผามูลฝอยติดเชื้อ

- กรณีกำจัดโดยการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ หรือความร้อน หรือวิธีอื่นๆ ภายหลังการกำจัดต้องมีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยวิธีการตรวจวิเคราะห์เชื้อบะซิลลัสสะเทียโรเทอร์โมฟิลัสและบะซิลลัสซับทิลิส พร้อมรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ตามเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพให้ อบท. ทราบ ภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน

- มีเครื่องมือสื่อสารสำหรับใช้ติดต่อแจ้งเหตุ กรณีฉุกเฉิน
- มีอุปกรณ์ หรือเครื่องมือสำหรับกรณีเกิดการตกหล่น หรือรั่วไหลของมูลฝอยติดเชื้อ
- มีการทำความสะอาดบริเวณระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเป็นประจำ

8.4 ผู้ปฏิบัติงาน

- ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ

เชื้อ

-สวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ ถุงมือยางหนา ผ้าเย็บกันเปื้อน ผ้าปิดปากและจมูก รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ทุกครั้งขณะปฏิบัติงาน

- มีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยมีการตรวจโรคที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินงานมูลฝอยติดเชื้อ เช่น ไวรัสตับอักเสบบี ไวรัสตับอักเสบบี วัณโรค เอชไอวี เป็นต้น

6.3 ระยะติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์

9. เฝ้าระวังผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายในสถานบริการ การสาธารณสุข และกระบวนการจัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย

เฝ้าระวังผลกระทบโดยมีระบบการแจ้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการตรวจสอบ คุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น

- จัดให้มีระบบหรือช่องทางการแจ้งและการตรวจสอบการดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติด เชื้อ เช่น กรณีการลักลอบทิ้ง การรั่วไหลในระหว่างขน เป็นต้น

- มีมาตรการควบคุมไม่ให้มีการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อรวมกับมูลฝอยประเภทอื่นๆ

10. วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินการคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายในสถานบริการ การสาธารณสุข และกระบวนการจัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ราชการส่วนท้องถิ่นต้องมีการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคในการ คัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายในสถานบริการการสาธารณสุข และกระบวนการจัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้ได้รับมอบหรืออนุญาตให้ดำเนินการแทน เพื่อนำไปสู่ กระบวนการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อไป

11. ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงาน

ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพตามผลการวิเคราะห์กระบวนการคัดแยก เก็บ รวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดภายในสถานบริการการสาธารณสุข และกระบวนการจัดบริการเก็บ ขน และกำจัดมูล ฝอยติดเชื้อของราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้ได้รับมอบหรืออนุญาตให้ดำเนินการแทน

7. คำนิยาม

“มูลฝอยติดเชื้อ” ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 หมายความว่ามูลฝอยที่มีเชื้อ โรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้กรณี มูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลการให้ภูมิคุ้มกันโรค และการทดลองเกี่ยวกับโรคและการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวให้ถือว่าเป็นมูล ฝอยติดเชื้อ

(1) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัดการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์และการใช้ สัตว์ทดลอง

(2) วัสดุของมีคมเช่นเข็มใบมีดกระบอกฉีดยาหลอดแก้วภาชนะที่ทำด้วยแก้วสไลด์และแผ่นกระจกปิดสไลด์

(3) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือดส่วนประกอบของเลือดผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือดสารน้ำจาก ร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่างๆ และท่อยาง

(4) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื่อร้ายแรง

8. แบบฟอร์ม/เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. แบบประเมินคุณภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับโรงพยาบาลตามคู่มือแนวทางการพัฒนาสถานบริการ การสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

2. แบบประเมินผู้ให้บริการขนมูลฝอยติดเชื้อ

3. แบบฟอร์มเอกสารกำกับการณ์ขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ